

**Tájékoztató az egyes hatósági eljárások során az ügyfelet megillető jogokról
és
az ügyfelet terhelő kötelezettségekről**

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) által folytatott adatvédelmi/titokfelügyeleti/átláthatósági hatósági eljárás és a hatósági ellenőrzés (a továbbiakban együtt: hatósági eljárás) szabályait, így az ügyfelet megillető jogokat és kötelezettségeket az általános közgazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**), az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: **Infotv.**), az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: **Eüsztv.**) állapítja meg.

Az Ákr. 10. § (1) bekezdése alapján ügyfél **az a természetes vagy jogi személy, egyéb szervezet, akinek (amelynek) jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti, akire (amelyre) nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz, vagy akit (amelyet) hatósági ellenőrzés alá vontak.**

A hivatkozott törvények 2024. január 1-jén hatályos szövegezése alapján a hatósági eljárásban az ügyfelet **az alábbi jogok illetik meg** és **az alábbi kötelezettségek terhelik**:

- Az ügyfél az eljárás során **bármikor nyilatkozatot, észrevételt tehet.** (Ákr. 5. § (1) bekezdés)
- Az eljárás hivatalos nyelve a magyar (Ákr. 20. § (1) bekezdés),
 - azonban a nemzetiségi szervezet nevében eljáró személy, valamint az a természetes személy, aki a nemzetiségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozik, a hatóságnál használhatja **nemzetiségi nyelvét**. A nemzetiségi nyelven benyújtott kérelem tárgyában hozott magyar nyelvű döntést a Hatóság az ügyfél kérésére a kérelemben használt nyelvre lefordítja. (Ákr. 20. § (3) bekezdés)
 - A magyar nyelvet nem ismerő ügyfél – a fordítási és tolmácsolási költség előlegezése és viselése mellett – kérheti, hogy a Hatóság bírálja el az **anyanyelvén vagy valamely közvetítő nyelven** megfogalmazott kérelmét. (Ákr. 21. § (2) bekezdés)
- A Hatóság biztosítja az ügyfél (és az ügyfél képviselője számára), **hogy jogait és kötelezettségeit megismerhesse**, a Hatóság előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását. (Ákr. 5. § (2) bekezdés)
- A hatósági eljárásban az ügyfél helyett törvényes képviselője, vagy az általa, illetve törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és **képviselője együtt is eljárhat** (Ákr. 13. § (1) bekezdés), azzal, hogy a meghatalmazott a képviseleti jogosultságát – ha azt a rendelkezési nyilvántartás nem tartalmazza – **köteles igazolni**. A meghatalmazást közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba kell foglalni vagy jegyzőkönyvbe kell mondani. (Ákr. 14. § (1) bekezdés)
- Ha az ügyfélnek képviselője van, és az ügyfél eltérően nem rendelkezik, az iratokat a Hatóság a képviselő részére küldi meg. (Ákr. 13. § (6) bekezdés)
- A kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárásban a kérelmező ügyfelet **költségmentesség** illeti meg, a Hatóság előlegezi az olyan eljárási költséget, amelynek előlegezése a kérelmező ügyfelet terhelné. (Infotv. 60. § (6) bekezdés)
- Az ügyfél jogosult bejelenteni a Hatóságnak az ügyintézővel szemben fennálló **kizárási okot** (Ákr. 24. § (1) bekezdés). (3) Ha az ügyfél nyilvánvalóan alaptalanul tesz kizárási iránnyal

bejelentést, vagy ugyanabban az eljárásban ugyanazon ügyintéző ellen ismételt alaptalan bejelentést tesz, őt a Hatóság a kizárást megtagadó végzésben eljárási bírsággal lehet sújthatja.

- Amennyiben az Eüsztv. másként nem rendelkezik, a **kapcsolattartás formáját** a Hatóság tájékoztatása alapján az ügyfél választja meg. Az ügyfél a választott kapcsolattartási módról más – a Hatóságnál rendelkezésre álló – módra áttérhet.
 - Az ügyfelet megilleti a jog, hogy a Hatóság előtti ügyét – az Eüsztv.-ben meghatározott módon – elektronikusan intézze (Eüsztv. 3. § (1) bekezdés).
 - A hatósági eljárásban **elektronikus ügyintézésre köteles az ügyfélként eljáró gazdálkodó szervezet, az állam, az önkormányzat, a költségvetési szerv, az ügyész, a jegyző, a köztisztviselő, az egyéb közigazgatási hatóság, valamint az ügyfél jogi képviselője.** (Eüsztv. 9. § (1) bekezdés).
 - A hatósági eljárásban az **ügyfélként eljáró természetes személy nyilatkozatait az alábbi módokon teheti meg:**
 1. e-Papír szolgáltatáson keresztül, amennyiben rendelkezik Ügyfélkapu vagy más KAÜ azonosítással;
 2. Írásban postai úton, a személyazonosító adatait (családi és utónév; születési családi és utónév; anyja születési családi és utóneve; születési hely; születési idő) is tartalmazó legalább teljes bizonyító erejű magánokirat formájában, a Hatóság levelezési címén (1363 Budapest, Pf. 9.);
 3. személyes átadással a személyazonosság igazolását és – amennyiben az eljáráshoz szükséges és a beadványa azt nem tartalmazza – természetes személyazonosító adatai rögzítését követően, a Hatóság nyitvatartási idejében, előzetes időpont egyeztetése nélkül;
 4. személyhez kötött minősített elektronikus aláírással ellátott csatolmánnyal (amelyben természetes személyazonosító adatait – családi és utónév; születési családi és utónév; anyja születési családi és utóneve; születési hely; születési idő – is megjelöli) rendelkező elektronikus levélben a Hatóság elektronikus levelezési címén, az ugyfelszolgalat@naih.hu e-mail címen.
- A Hatóság az ügyfél azonosításához szükséges természetes személyazonosító adatokat és az Infotv.-ben meghatározott személyes adatokat, továbbá – ha törvény másként nem rendelkezik – az eljárás eredményes lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges más személyes adatokat kezeli. A Hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett titok és törvény által védett egyéb adat (a továbbiakban együtt: védett adat) ne kerüljön nyilvánosságra, ne juthasson illetéktelen személy tudomására, és e védett adatok törvényben meghatározott védelme a Hatóság eljárásában is biztosított legyen. (Ákr. 27. § (1)-(2) bekezdések)
- A Hatóság kérelemre vagy hivatalból elrendeli az ügyfél illetve az eljárás egyéb résztvevője természetes személyazonosító adatainak és lakcímének **zárt kezelését**, ha őt az eljárásban való közreműködése miatt súlyosan hátrányos következmény érheti, vagy ugyanazon tényállás alapján a jogerősen vagy véglegesen lezárt, vagy párhuzamosan zajló és a Hatóság előtt ismert más bírósági vagy hatósági eljárásban az ügyfél vagy az eljárás egyéb résztvevője adatainak zárt kezelését rendelték el. A Hatóság az adatok zárt kezeléséről szóló végzést kizárólag azzal közli, akinek adatai zárt kezelését elrendelte; a természetes személyazonosító adatokat és a lakcímet az ügy iratai között elkülönítve, zártan kezeli és biztosítja, hogy a zártan kezelt adatok az eljárás cselekmények során ne váljanak megismerhetővé. (Ákr. 28. § (1) és (3) bekezdés)

- **A kiskorút, a cselekvőképtelen és a cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorút, valamint a fogyatékossgal élő személyt a hatósági eljárásban fokozott védelem illeti meg** az Ákr. 29. §-ában foglaltak szerint.
- **Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában és annak befejezését követően is betekinthez az eljárás során keletkezett iratba.** (Ákr. 33. § (1) bekezdés) Az iratbetekintés során az arra jogosult másolatot, kivonatot készíthet vagy – kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében – másolatot kérhet, amelyet a Hatóság kérelemre hitelesít. (Ákr. 33. § (4) bekezdés)

Nem lehet betekinteni a döntés tervezetébe és nem ismerhető meg az olyan irat vagy az irat olyan része, amelyből következtetés vonható le valamely védett adatra vagy olyan személyes adatra, amely megismerésének törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, kivéve, ha az adat – ide nem értve a minősített adatot – megismerésének hiánya megakadályozná az iratbetekintésre jogosultat az e törvényben biztosított jogai gyakorlásában. (Ákr. 34. § (1)-(2) bekezdések)

- Amennyiben a hatósági eljárásban valamely kérelem a jogszabályi követelményeknek nem felel meg, a Hatóság határidő megjelölésével, a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett **egy ízben hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt.** (Ákr. 44. §) A Hatóság a kérelmet visszautasíthatja, ha azt nem az előírt formában terjesztették elő. Ha a kérelmező a kérelmét öt napon belül az előírt formában ismételten előterjeszti, a Hatóság az eljárást teljes eljárásban folytatja le, azzal, hogy a kérelmet az eredeti benyújtáskor előterjesztettnek kell tekinteni, de az ügyintézési határidőt az ismételt benyújtást követő naptól kell számítani. (Ákr. 46. § (2) bekezdés)
- Az ügyfél (több ügyfél esetén az ügyfelek együttesen) **kérheti(k) a kérelemre indult hatósági eljárás szünetelését.** Az eljárást bármelyik ügyfél kérelmére folytatni kell. Hat hónapi szünetelés után a csak kérelemre folytatható eljárás megszűnik. A megszűnés tényéről a Hatóság értesíti azokat, akikkel a határozatot közölné. (Ákr. 49. §)
- Amennyiben az ügyfél az eljárás során valamely határnapot, határidőt önhibáján kívül elmulasztott, **igazolási kérelmet terjeszthet elő,** a mulasztásról való tudomásszerzést vagy az akadály megszűnését követően, de legkésőbb az elmulasztott határnaptól vagy a határidő utolsó napjától számított, az igazolni kívánt eljárási cselekményre előírt határidővel megegyező időtartamon, de legfeljebb negyvenöt napon belül. Az igazolási kérelemmel egyidejűleg pótolni kell az elmulasztott cselekményt is, ha ennek feltételei fennállnak.

Az igazolási kérelem előterjesztése és a kérelem alapján megismételt eljárási cselekmény határidejének vagy határnapjának elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

Ha a Hatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az elmulasztott határnapot vagy határidőt megtartottnak tekinti, ezért ha szükséges, a döntését módosítja vagy visszavonja, illetve egyes eljárási cselekményeket megismétel. (Ákr. 53. §, 54. §)

- Ha a tényállás tisztázása azt szükségessé teszi, a Hatóság az ügyfelet nyilatkozattételre hívhatja fel. (Ákr. 63. §) Ha jogszabály nem zárja ki, **az ügyfél a nyilatkozatával pótolhatja a hiányzó bizonyítékot, ha annak beszerzése nem lehetséges.** Ha az ügyfél vagy képviselője más tudomása ellenére az ügy szempontjából jelentős adatot valótlanul állít vagy elhallgat – ide nem értve, ha vele szemben az Ákr. 66. § (2) bekezdésében vagy (3) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott ok áll fenn –, illetve ha a kötelező adatszolgáltatás körében az Ákr. 105. § (2) bekezdésében foglalt ok hiányában adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti, eljárási bírsággal sújtható. Amennyiben az ügyfél nyilatkozatával kívánja pótolni a bizonyítékot, a

Hatóság figyelmezteti a jogaira, kötelességeire és a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú bizonyíték szolgáltatásának jogkövetkezményeire. (Ákr. 64. §)

- A Hatóság, ha a tényállás tisztázása során szükséges, és az az Eüsztv. alapján nem szerzhető be – azzal, hogy **nem kérhető az ügyféltől** szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági állásfoglalás csatolása, és az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell – felhívhatja az ügyfelet okirat vagy más irat bemutatására. Ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, **az ügyfél az iratot másolatban is benyújthatja, ha nyilatkozik arról, hogy az az eredetivel mindenben megegyezik.** Ha a külföldön kiállított közokirat eredetiségével vagy tartalmával kapcsolatban kétség merül fel, a Hatóság felhívja az ügyfelet felülhitelesített külföldön kiállított közokirat bemutatására. Ha az ügyfél a nem magyar nyelven kiállított irat mellé annak magyar nyelvű hiteles fordítását is csatolja, a Hatóság azt a fordítás szerinti tartalommal fogadja el. (Ákr. 65. §)
- A hivatalból indult hatósági eljárásban az ügyfél a Hatóság erre irányuló felhívására köteles közölni az érdemi döntéshez szükséges adatokat. Az adatszolgáltatást az ügyfél akkor tagadhatja meg, ha arra a tanúvallomást megtagadhatná. (Ákr. 105. §)

A tanú a vallomástételt megtagadhatja, ha

- a) bármelyik ügyfél Ptk. szerinti hozzátartozója (a továbbiakban: hozzátartozó),
- b) vallomásával saját magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,
- c) a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti médiatartalom-szolgáltató (a továbbiakban: médiatartalom-szolgáltató), vagy vele munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy – a jogviszonya megszűnése után is –, és a tanúvallomásával a számára a médiatartalom-szolgáltatói tevékenységgel összefüggésben információt átadó személy kilétét felfedné, vagy
- d) diplomáciai mentességben részesülő személy. (Ákr. 66. § (3) bekezdés)

- Ha a Hatóság az ügyben bizonyítási eljárást folytatott le, melynek során a Hatóság nem biztosította, hogy az ügyfél minden bizonyítékot megismerjen, annak befejezését követően értesíti az ügyfelet, hogy – az iratokba való betekintés szabályai figyelembevételével – **megismerhesse a bizonyítékokat, és további bizonyításra irányuló indítványt terjeszthessen elő.** (Ákr. 76. §)
- Az eljárás valamennyi résztvevője köteles jóhiszeműen eljárni és a többi résztvevővel együttműködni. Senkinek a magatartása nem irányulhat a Hatóság megtévesztésére vagy a döntéshozatal, illetve a végrehajtás indokolatlan késleltetésére. (Ákr. 6. § (1)-(2) bekezdések)

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 (EU) rendelet (a továbbiakban: GDPR) hatálya alá tartozó adatkezeléssel összefüggésben folytatott hatósági eljárásban a GDPR 31. cikke alapján az ügyfelet a Hatósággal szemben együttműködési kötelezettség terheli.

- Az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelések esetében az adatkezelő és az adatfeldolgozó az általa végzett adatkezelési műveletek jogszerűségével kapcsolatos eljárások lefolytatására jogosult szervek és személyek tevékenységét köteles elősegíteni, részükre az eljárásuk lefolytatásához szükséges tájékoztatást köteles megadni. (Infotv. 25/A. § (5) bekezdés)

Azt, aki az eljárást akadályozza, a kötelezettségét önhibájából megszegi, a Hatóság az okozott többletköltségek megtérítésére kötelezi, illetve eljárási bírsággal sújthatja. Az eljárási bírság

legkisebb összege esetenként tízezer forint, legmagasabb összege – ha törvény másként nem rendelkezik – természetes személy esetén ötszázezer forint, jogi személy vagy egyéb szervezet esetén egymillió forint. Az eljárási bírság kiszabásánál a Hatóság figyelembe veszi a jogellenes magatartás súlyát, az érintett vagyoni helyzetét és jövedelmi viszonyait – ha az erre vonatkozó adatok rendelkezésre állnak –, továbbá az eljárási bírságnak ugyanabban az eljárásban történő ismételt kiszabása esetén az előző bírságolások számát és mértékét. (Ákr. 77. §)

A GDPR hatálya alá tartozó adatkezeléssel összefüggésben folytatott hatósági eljárásban a GDPR 58. cikk (2) bekezdés i) pontja és 83. cikke alapján a Hatóság az 58. cikk (1) bekezdésében előírt tájékoztatási és/vagy hozzáférés-biztosítási kötelezettség megsértése esetén legfeljebb 20 000 000 EUR vagy – vállalkozás esetében, ha az magasabb – az előző pénzügyi év teljes éves világszerte forgalmának legfeljebb 4 %-át kitevő összegű bírsággal sújthatja az adatkezelőt, illetve az adatfeldolgozót az eset összes releváns körülményének mérlegelése alapján.

- Az **adattvédelmi hatósági eljárásban az ügyintézési határidő százötven nap**, amely határidőbe nem számít bele a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő. **Ha a Hatóság az adattvédelmi hatósági eljárást a kérelem benyújtását követő kilencven napon belül nem szüntette meg vagy az ügy érdemében nem döntött, a kérelmezőt értesíti az értesítés időpontjáig megtett eljárási cselekményekről.** (Infotv. 60/A. § (1) és (6) bekezdések) Az értesítés határideje a GDPR hatálya alá tartozó adatkezeléssel összefüggésben kérelemre folytatott hatósági eljárás esetén a GDPR 78. cikk (2) bekezdése alapján három hónap.

A **titokfelügyeleti hatósági eljárásban az ügyintézési határidő kilencven nap**, amely határidőbe nem számít bele a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő. (Infotv. 62. § (6) bekezdés)

Az **átláthatósági hatósági eljárásban az ügyintézési határidő negyvenöt nap**. (Infotv. 63/B. § (1) bekezdés)

Hatósági ellenőrzés esetén az ügyintézési határidő hatvan nap. (Ákr. 50. § (2) bekezdés c) pont)

- **A határozatot a Hatóság az ügyféllel közli. A végzést a Hatóság azzal közli, akire nézve az rendelkezést tartalmaz, és akinek a jogát vagy jogos érdekét érinti.** A Hatóság az ügyfél kérelmére egy ízben, külön illeték vagy díj felszámítása nélkül ad ki másolatot a vele nem közölt végzésről. Az ügyfél köteles az első kapcsolatfelvétel alkalmával – a kézbesítési meghatalmazás előterjesztésével együtt – kézbesítési meghatalmazottat megnevezni, ha
 - a) magyarországi lakcímmel vagy székhellyel nem rendelkezik,
 - b) képviselőt nem nevezett meg, és
 - c) elektronikus kapcsolattartásnak nincs helye.A kézbesítési meghatalmazott az eljárásban keletkezett, az ügyféllel közlendő döntéseket és iratokat átveszi, és azokat az ügyfél részére továbbítja. Az ügyfél részére szóló és a kézbesítési meghatalmazottal szabályszerűen közölt döntést úgy kell tekinteni, hogy az a meghatalmazottal történt közlést követő tizenötödik napon minősül az ügyféllel közöltnek. (Ákr. 85. § és 87. §)
- Az ügyfél – az önálló jogorvoslással nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen **közigazgatási pert indíthat**, a Hatóság döntésének közlésétől számított 30 napon belül, a Fővárosi Törvényszékhez címzett keresetlevéllel. A keresetlevelet a Hatósághoz kell benyújtani elektronikusan, amely azt az ügy irataival együtt továbbítja a bíróságnak. A tárgyalás tartása iránti kérelmet a keresetlevélben jelezni kell. A teljes személyes illetékmentességben nem részesülők számára a bírósági felülvizsgálati eljárás illetéke 30.000 Ft (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A. § (1) bekezdése), a per tárgyi illetékfeljegyzési jog alá esik. A Fővárosi Törvényszék előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező. (A közigazgatási

perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 13. § (3) bekezdés a) pontjának aa) alpontja, 27. § (1) bekezdés b) pontja és 39. § (1) bekezdés)

A **titokfelügyeleti hatósági eljárásban** az ügyfél a Hatóság határozatát a közlésétől számított **hatvan napon belül támadhatja meg**. A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására halasztó hatálya van. (Infotv. 63. § (2) bekezdés)

- A határozat megtámadására nyitva álló keresetindítási határidő lejártáig, illetve közigazgatási per indítása esetén a bíróság jogerős határozatáig **a vitatott adatkezeléssel érintett adatok nem törölhetők, illetve nem semmisíthetők meg**. (Infotv. 61. § (6) bekezdés)
- A Hatóság döntésében megállapított fizetési kötelezettség mérséklésének (a továbbiakban: mérséklés) a kötelezett ügyfél kérelmére nincs helye. A kötelezett ügyfél kérheti a fizetési kötelezettség, valamint a Hatóság döntésében foglalt, meghatározott cselekmény elvégzésére, meghatározott magatartásra, tűrésre vagy abbahagyásra irányuló kötelezés vonatkozásában halasztás vagy részletekben történő teljesítés engedélyezését. A kérelemben a kötelezett ügyfél igazolja, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőben való teljesítést vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene. (Infotv. 61. § (7)-(8) bekezdések)